

UWAGI W RAMACH UZGODNIEN Z KOMISJĄ WSPÓLNĄ RZĄDU I SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Informacja o projekcie:

Tytuł	Projekt ustawy o zmianie ustawy o wpieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw
Autor	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
Projekt z dnia	7 września 2021 r.

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	-----
Organizacja samorządowa	Związek Powiatów Polskich
Osoba do kontaktu	Patrycja Grebla-Tarasek
e-mail	biuro@zpp.pl
tel.	18 477 86 00

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Stanowisko resortu	Odniesienie do stanowiska resortu
1.	Uwaga ogólna – konieczność uzupełnienia przepisów	Ustawa nie precyzuje podmiotów ani służb w zakresie ich roli w procedurze odbioru dziecka z rodziny biologicznej. Pomimo że samorzady wielokrotnie sygnalizowały ten problem ministerstwu, w projekcie ustawy nadal brakuje propozycji stosownej regulacji.	Ustawodawca powinien wprost wskazać kto odbiera i przewozi dziecko z rodziny biologicznej do rodziny zastępczej lub placówki. Czy jest to kurator, PCPR/organizatora/placówki? Brak także uregulowań, w którym momencie dziecko przejmowane jest przez rodzinę zastępczą, placówkę opiekuńczo-wychowawczą czy PCPR? Praktyka pokazuje, że największą wiedzę w zakresie środowiska rodzinnego dziecka posiada pracownik OPS oraz kurator.		
2.	Art. 7a ust. 2 pkt 2	Wskazać również sąd w przypadku kandydatów niewpisanych do rejestru.			
3.	Art. 35 ewentualnie art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i	Wprowadzenie zapisu, zgodnie z którym co do zasady rodzina zastępcza powinna mieć miejsce	W części rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych dochodzi do sytuacji, gdzie rodzice biologiczni zamieszkują wspólnie z		

	systemie pieczy zastępczej	zamieszkania w innym lokalu mieszkalnym niż rodzina biologiczna.	<p>dziećmi i opiekunami zastępczymi. Zaburza to funkcjonowanie dziecka, często uniemożliwia pracę z rodziną a w konsekwencji wyjście dziecka z systemu. Rodzice biologiczni w takim przypadku często nie mają żadnej motywacji do tego żeby zmienić swoją sytuację. Przeciwnie, umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej jest traktowane jako dodatkowe źródło dochodu dla gospodarstwa domowego. Wspólne zamieszkiwanie powinno być dopuszczalne tylko w sytuacjach wyjątkowych np. umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej z powodu choroby rodzica biologicznego, uniemożliwiającej prawidłową realizację funkcji wychowawczo-opiekuńczych.</p>		
4.	Art. 37 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Konieczność doprecyzowania zapisów dotyczących skutków „powrotu” w związku z przyznaniem już wsparciem na usamodzielnienie.	<p>W projekcie brak dalszych uregulowań co dalej z pomocą na usamodzielnienie i pomocą rzeczową, w sytuacji wykorzystania pomocy i powrotu do pieczy zastępczej? Czy będzie następowała wypłata kolejnych świadczeń z tytułu kolejnego usamodzielnienia? Jak będą przechowane zakupione rzeczy na usamodzielnienie, a w końcu kto będzie za to odpowiadał?</p>		
5.	Art. 37 ust. 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Konieczne jest doprecyzowanie szczegółowych zasad umieszczania i wskazania konkretnej rodziny zastępczej lub placówki, w której pełnoletni wychowanek mógłby zostać umieszczony.	<p>W projekcie brak jest uregulowań dotyczących procedury ponownego umieszczenia pełnoletniego wychowanka w formach pieczy zastępczej. W takiej sytuacji nie mamy bowiem do czynienia ze stosunkiem pieczy zastępczej.</p>		

6.	Art. 38d i 38e ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – uwaga ogólna	Po pierwsze w OSR zupełnie pominięto zwiększone koszty realizacji zadań związanych z prowadzeniem i aktualizacją rozbudowanych rejestrów. Po drugie nie jest jasne na jakich zasadach będzie funkcjonował system. Czy dane będą pobierane przez np. system POMOST nakładka piecza zastępcza, czy będzie konieczność wprowadzania danych?	W związku z propozycją wprowadzenia kolejnych licznych rejestrów niepokój budzi nakład kolejnych zadań spoczywających między innymi na organizatorach pieczy zastępczej, które są bardzo rozbudowane, zawierają liczne dane, które wymagają systematycznego weryfikowania i na bieżąco wprowadzania zmian. W OSR zupełnie pominięto zwiększone koszty pracy po stronie powiatów.		
7.	Art. 38d ust. 1 pkt 2 i 3	Do rozważenia wprowadzenie (przynajmniej czasowe) danych również o wykazie osób posiadających negatywną wstępną kwalifikację oraz osobach, którym odmówiono wydania zaświadczenia kwalifikacyjnego.	Zdarzają się przypadki kiedy rodzina nie otrzymuje kwalifikacji i podejmuje próbę uzyskania wstępnej akceptacji i zaświadczenia kwalifikacyjnego u innego organizatora (wystarczy, że kandydat czasowo zmieni miejsce zamieszkania). Dotyczy to w szczególności przypadków, gdy kandydat nie uzyskał pozytywnej opinii psychologa o posiadaniu predyspozycji a nawet przypadków pozyskania przez organizatora informacji o założeniu dla rodziny niebieskiej karty. W takiej sytuacji kandydaci powinni skorzystać z przewidzianej w projektowanych przepisach drogi zaskarżenia aktu do sądu administracyjnego albo poprawić wskazane w odmowie wydania zaświadczenia obszary w celu ponownej kwalifikacji.		
8.	Art. 38d ust. 2 pkt 8-10, 12 ustawy o wspieraniu rodziny i	Wskazanie, że przepis ten ma zastosowanie o ile jest możliwe pozyskanie takich danych.	W przypadku umieszczenia w pieczy zastępczej np. cudzoziemca, pozyskanie takich danych albo ich		

	systemie pieczy zastępczej		wprowadzenie do rejestru (brak PESEL rodziców) może być niemożliwe.		
9.	Art. 38d ust. 9 pkt 1, pkt 3, pkt 4 lit. a, pkt 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	We wskazanych przepisach wprowadzenie możliwości upoważnienia kierownika i pracowników powiatowego centrum pomocy rodzinie do dokonywania tych czynności. Ponadto w ust. 9 pkt 1 powinien być wskazany również organizator rodzinnej pieczy zastępczej (np. w związku z wprowadzaniem danych dotyczących szczegółowego opisu przebiegu pobytu dziecka w pieczy zastępczej) i jego pracownicy.	Nierealnym jest, by dane do rejestrów wprowadzali: starosta i kierownik powiatowego centrum pomocy rodzinie, uważamy, że winno tu być również (dla uniknięcia wątpliwości prawnych) możliwe upoważnienie pracowników powiatowego centrum pomocy rodzinie do dokonywania tych czynności. Zwłaszcza, że w powiatach zadaniami zarówno związanymi z rodzinną jak i instytucjonalną pieczą zastępczą zajmują się głównie PCPR. W przypadku gdy to nie PCPR będzie organizatorem, część danych może i powinien wprowadzać organizator.		
10.	Art. 38d ust. 14 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Brak wskazania co zaświadczenie ma zawierać , a najważniejsze jest czy stan zdrowia pozwala na sprawowanie właściwej opieki nad dzieckiem.	Brak wzoru zaświadczenia powoduje komplikacje – organizator rodzinnej pieczy zastępczej nie zatrudnia lekarzy POZ.		
11.	Art. 43 ust. 4 i 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Potrzeba doprecyzowania w zakresie regulacji określających podmiot zobowiązany do refundacji kosztów kwalifikacji i szkolenia kandydatów na rodzinę zastępczą. Wprowadzenie zapisu dopuszczającego przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji lub szkolenia przez organizatora innego niż właściwy ze względu na miejsce zamieszkania kandydata wymaga doprecyzowania oraz wprowadzenia ograniczenia terenowego.	Sposób organizacji kwalifikacji i szkoleń organizatorzy rodzinnej pieczy zastępczej, dotychczas przyjmowali wedle własnych środków i możliwości. Jedni posiadają w zatrudnieniu kadrę kwalifikującą i szkolącą, inni wykupują licencje na szkolenia i zlecają badania psychologiczno-pedagogiczne, bądź też samodzielnie piszą programy szkoleniowe. Jest duża różnorodność w zakresie przyjętych rozwiązań organizacyjnych. Z treści		

			<p>proponowanej zmiany wynika, iż kandydaci mogą zwrócić się o kwalifikację do organizatora rodzinnej pieczy zastępczej poza powiatem właściwym dla ich miejsca zamieszkania. Gdyby w ślad za kwalifikacją i szkoleniem szła możliwość umieszczenia dzieci w nowo powstającej rodzinie zastępczej dzieci z powiatu kwalifikującego, to rozwiązanie to miałoby jakąś logikę. Tymczasem z zaproponowanych zmian wynika, że kwalifikować i szkolić może inny powiat, on też wyda świadectwo kwalifikacyjne i dokona wpisu do rejestru. Jednakże w momencie wystąpienia potrzeby umieszczenia dziecka z powiatu szkolącego kandydaci mogą już sprawować pieczę zastępczą bez możliwości przyjęcia kolejnych dzieci. Nielogicznym zatem wydaje się zapis generujący koszty procesu kwalifikacji i szkoleń bez możliwości zabezpieczenia potrzeb powiatu zaangażowanego w rozwój i powstawanie nowych środowisk pieczy zastępczej. Innym rozwiązaniem tej sytuacji byłoby zobligowanie powiatu właściwego dla miejsca zamieszkania kandydatów do refundacji kosztów kwalifikacji i szkolenia powiatowi realizującemu to zadanie. Brak doprecyzowania ograniczenia terenowego może doprowadzić do sytuacji, kiedy organizator będzie zobowiązany do przeprowadzenia</p>		
--	--	--	--	--	--

			<p>wstępnej kwalifikacji na terenie powiatu położonego w dużej odległości od jego siedziby. Natomiast brak dookreślenia zapisów może spowodować nadużycia polegające na występowaniu przez kandydatów, którzy nie uzyskali wstępnej kwalifikacji u jednego organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do kolejnego. Wydaje się uzasadnione zasięgnięcie opinii organizatora właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydatów. Rozszerzenie uprawnień w tym zakresie na innych organizatorów niż organizator właściwy do miejsca zamieszkania kandydatów, wydaje się niepokojące z uwagi na możliwość zatajenia przez kandydatów dyskwalifikujących faktów oraz przeciwwskazań, które dostrzegane są w środowisku lokalnym kandydatów oraz brak dostatecznej wiedzy o kandydatach jednostek spoza granic terytorialnych rodziny.</p>		
12.	Art. 45 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Należy rozważyć wprowadzenie w drodze rozporządzenia wzoru zaświadczenia.			
13.	Art. 52 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Propozycja, aby w drodze rozporządzenia określić liczbę godzin i zakres programowy szkolenia dla kandydatów.	Minister właściwy do spraw rodziny mógłby określić, w drodze rozporządzenia, liczbę godzin szkoleń i zakres programowy szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej spokrewnionej, rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej		

			lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz dla kandydatów na dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, biorąc pod uwagę możliwość umieszczenia dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969) lub legitymujących się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz specyfikę zadań opiekuńczo-wychowawczych dla poszczególnych form rodzinnej pieczy zastępczej, a także mając na uwadze konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu sprawowanej pieczy zastępczej.		
14.	Art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Z ust. 1 i 2 zostały wykreślone zapisy dotyczące opinii koordynatora o rodzinie niezawodowej w związku z przekształceniem tej rodziny na rodzinę zastępczą zawodową.	Proponujemy, aby opinia ta dalej funkcjonowała. Równocześnie proponujemy, aby była sporządzana przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.		
15.	Art. 54 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej oraz posiadającą co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza, prowadzący rodzinny dom dziecka lub pełniący funkcję dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, starosta może zawrzeć na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.	Środki finansowe jakimi dysponują powiaty są ograniczone i nie pozwalają na zawarcie umów z każdą wnioskującą rodziną, która posiada 3-letnie doświadczenie jako niezawodowa rodzina zastępcza. Utrudnia to też planowanie limitu rodzin zastępczych zawodowych, które należy określić w 3-letnim powiatowym programie dotyczącym rozwoju pieczy zastępczej, o jakim mowa w art. 180 pkt 1. Ponadto wydaje się, że obowiązek zawarcia umowy powinien dotyczyć		

			<p>rodzin chętnych do przyjęcia 3 dzieci (ewentualnie mniejszej liczby w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami). W powiatach zdarzały się przypadki zgłaszania wniosków o zawarcie umowy o zawodowstwo z rodzinami niezawodowymi, u których przebywało jedno dziecko – bratank/siostrzeniec i bez przejawiania chęci przyjęcia innych dzieci.</p> <p>Zapis byłby akceptowalny pod warunkiem wprowadzania wraz z nowelizacją ustawy istotnych zmian w zakresie źródeł finansowania przez powiaty realizacji zadań własnych. Należy przypomnieć, że kiedy wprowadzano ustawę o pieczy zastępczej niedoszacowanie kosztów jej wdrożenia wynosiło blisko 1 mld zł rocznie.</p>		
16.	Art. 54 ust. 3b, 3c, 3d, 7 i 7a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Pozostawienie przepisu w aktualnym brzmieniu ewentualnie pozostawienie wymogu zawierania umów za zgodą starostów miejsca zamieszkania rodzin.	<p>Zmiana może przynieść więcej szkód niż pożytku.</p> <p>Dotychczas możliwe było zawieranie umów z rodziną zastępczą przez starostę innego powiatu, po uprzednim zawarciu porozumienia ze starostą powiatu miejsca zamieszkania tej rodziny zastępczej – obecne brzmienie art. 54 ust. 3 a i b ustawy. Proponowana zmiana całkowicie zmienia podejście do tematu zawierania przez starostów innego powiatu umów z rodzinami zastępczymi mieszkającymi poza ich powiatem. Przepis w zaproponowanym kształcie spowoduje „podbieranie sobie”</p>		

			<p>rodzin zastępczych (bez zgody starostów miejsca zamieszkania tych rodzin), a porozumienie będzie zawierane tylko w sytuacji, gdy starosta innego powiatu będzie chciał oddać zadania związane z prowadzeniem, finansowaniem, współpracą organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w tej rodzinie. Należy zaznaczyć, że już teraz mamy problem ze zjawiskiem szukania przez kandydatów na rodziców zastępczych zawodowych „mniej problemowych” organizatorów. Wątpliwości budzi również, który starosta będzie zajmował się rodziną zastępczą w przypadku umieszczenia przez sąd dziecka z tego powiatu. Zagrożeniem jest również możliwe pogłębienie zjawiska umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej daleko od miejsca zamieszkania, co utrudni pracę i kontakty dziecka z rodziną biologiczną. Należy rozmawiać o zmianach dotyczących zasad zawierania umów na zawodowstwo, należy jednak pamiętać, że celem ustawy jest zapewnienie bezpiecznej pieczy zastępczej dziecku. Rozwój rodzicielstwa zastępczego jest sposobem na osiągnięcie tego celu, a nie celem samym w sobie.</p>		
17.	Art. 54 ust. 12a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Doprecyzowanie zapisu.	Z uwagi na różne rozwiązania przyjmowane przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego, celowym byłoby zdefiniowanie pojęcia kosztów eksploatacji, w tym bieżącej konserwacji.		

18.	<p>Art. 57 ust. 1a w zw. z art. 57 ust. 1b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</p>	<p>Pozostawienie treści art. 57 ust. 1a w dotychczasowym brzmieniu. W przypadku pozostawienia przepisu doprecyzowanie art. 57 ust. 1b oraz oszacowanie skutków finansowych wejścia w życie zmiany dla powiatów wraz ze wskazaniem źródła finansowania tego zadania. Zapis w OSR cyt. „Biorąc pod uwagę, że przy obecnych uregulowaniach istniała możliwość zatrudnienia takich osób prawdopodobne skutki finansowe będą nieznaczne” – uważamy za nieporozumienie.</p>	<p>Projekt nowelizacji przewiduje, że w przypadku gdy w rodzinie zastępczej przebywa więcej niż troje dzieci zatrudnia się osobę do pomocy w pełnym wymiarze czasu pracy – ust. 1a. Natomiast gdy w rodzinie przebywa więcej dzieci niż wskazano w ust. 1a, liczbę osób zatrudnionych do pomocy lub ich wymiar czasu pracy zwiększa się proporcjonalnie – ust. 1b. Takie brzmienie przepisu budzi wątpliwości: przy jakiej liczbie dzieci w rodzinie zachodzi obowiązek zatrudnienia kolejnej osoby do pomocy, a tym samym w jaki sposób proporcjonalnie ustalić wymiar czasu pracy, - jak ustalić pełny wymiar czasu pracy w przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia. Zachodzi również obawa, że ustalenie minimalnej wysokości wynagrodzenia osoby do pomocy przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich na tym samym poziomie jak minimalne wynagrodzenie dla rodziny zastępczej zawodowej, może być podstawą roszczeń ze strony rodzin zastępczych. Ponadto często osobą do pomocy jest współmałżonek, pełniący również funkcję rodziny zastępczej lub inny pracujący członek rodziny – wówczas zachodzi wątpliwość czy może on być zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy jako osoba do</p>		
-----	---	---	--	--	--

			<p>pomocy i wykonywać powierzone obowiązki dodatkowo i niezależnie od zadań wynikających z faktu bycia rodzicem zastępczym lub czynności powierzonych przez innego pracodawcę. Przyjęcie proponowanego nowelizacją rozwiązania skutkować będzie znacznym wzrostem wydatków jednostek samorządu terytorialnego z własnych dochodów.</p>		
19.	Art. 60 ust. 2, 3, 5 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Uwagi jak do analogicznych przepisów dotyczących rodzin zastępczych.			
20.	Art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Wprowadzenie wzoru Planu Pomocy Dziecku w rozporządzeniu wykonawczym.	Należy ujednoclić wzór Planu Pomocy Dziecku, co ułatwi pracę wszystkim powiatom.		
21.	Art. 85 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Pozostawienie dotychczasowego brzmienia art. 85 ewentualnie oszacowanie kosztów wejścia w życie zmiany (przy założeniu, że każda rodzina zastępcza może korzystać ze wsparcia rodziny pomocowej) i wprowadzenie przepisów zwiększających dochody własne powiatów, które pozwolą na pokrycie zwiększonych kosztów realizacji zadania publicznego.	Przy zakładanym projekcie nowelizacji art. 85 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nastąpi znaczny wzrost środków finansowych przeznaczanych na pokrycie wynagrodzeń dla rodziny zastępczej zawodowej, prowadzącego rodzinny dom dziecka, rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcje pogotowia rodzinnego oraz rodziny pomocowej.		
22.	Art. 108 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Pozostawienie dotychczasowego brzmienia art. 108 ust. 3.	Powiat prowadzący placówkę ma pełnie wiedzy na temat aktualnych potrzeb w zakresie zabezpieczenia dzieci tj. prowadzone w sądach sprawy, statystki umieszczeń interwencyjnych itp. Bezwzględna konieczność przyjęcia dziecka z terenu innego powiatu będzie		

			<p>rodziła konieczność umieszczania dzieci z własnego powiatu w innych placówkach poza powiatem. Doprowadzi to do sytuacji jak sprzed reformy w 1999 r. W ten sposób uniemożliwia się realizację podstawowego celu ustawy, czyli powrót dzieci do rodziców biologicznych. Przyjmowanie dzieci praktycznie z całej Polski bez ograniczeń uniemożliwia właściwą realizację podstawowych zadań ustawowych. Pozostawienie dotychczasowego zapisu daje możliwość przyjmowania dzieci spoza powiatu, jednak po przeanalizowaniu korzyści dla dziecka umieszczanego.</p>		
23.	<p>Art. 121a ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej</p>	<p>Proponujemy, aby artykuł otrzymał brzmienie: Konto depozytowe dla dziecka zakłada dyrektor placówki opiekuńczo – wychowawczej.</p>	<p>Z treści artykułu wynika, że wniosek w sprawie dodatku w wysokości świadczenia wychowawczego składa dyrektor placówki opiekuńczo-wychowawczej oraz dyrektor interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego w powiatowym centrum pomocy rodzinie właściwym ze względu na miejsce położenia placówki lub ośrodka, na każde umieszczone w tych placówkach i ośrodkach dziecko w wieku do ukończenia 18 roku życia. Wydatki związane z rozwojem i pobytem w placówkach dzieci umieszczonych w pieczy realizuje dyrektor placówki. Placówka otrzymuje środki finansowe na utrzymanie dziecka oraz środki finansowe na bieżące funkcjonowanie placówki. Skoro</p>		

			dyrektor otrzymał dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego i w całości na bieżąco go nie wykorzystał na potrzeby dziecka, wówczas zakłada konto depozytowe, na które przekazuje niewykorzystane świadczenie i dokonuje z niego wypłatę w momencie uzyskania przez dziecko pełnoletności. Konto depozytowe stanowi subkonto do rachunku podstawowego, co jest potwierdzeniem tego, iż PCPR nie powinno zakładać tego konta tylko dyrektor placówki.		
24.	Art. 180 pkt 1a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Uwaga ogólna.	Ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej należałoby rozpocząć w pierwszej kolejności od pracy ośrodków pomocy społecznej, które udzielałyby wsparcia i pomocy w postaci tworzenia planów pomocy rodzicom biologicznym na rzecz poprawy obecnej sytuacji życiowej lub powrotu dziecka pod ich opiekę. Ponadto, nie należy zapominać, że w pieczy zastępczej umieszczane są dzieci w różnych przedziałach wiekowych, co wiąże się z tym, że rodziny zastępcze odmawiają przyjęcia dzieci starszych (nastolatków, często skierowanych przez sąd do młodzieżowych ośrodków wychowawczych) lub z innymi deficytami. Rodziny specjalistyczne są rzadkością i to jest fakt, którego nie należy pomijać. Nie wszystkie dzieci „nadają się” do pobytu w rodzinnej pieczy		

			<p>zastępczej lub po prostu nie wyrażają zgody na umieszczanie ich w rodzinach zastępczych. Zapewnienie większej ilości placówek wsparcia dziennego pozwoliłoby na pomoc rodzicom napotykającym trudności w wypełnianiu obowiązków wychowawczych wśród starszych dzieci.</p>		
25.	Art. 186 ust. 3b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Treść artykułu wymaga doprecyzowania.	<p>W kontekście wszystkich proponowanych w projekcie zmian, określenie „odpowiednia liczba miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej” jest niedookreślone. Dla kogo liczba ta powinna być odpowiednia? Dla potrzeb powiatu czy zapytań o możliwość umieszczenia dziecka spoza powiatu?</p>		
26.	Art. 191 ust. 5a i 5b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Wykreślenie ust. 5a i ust. 5b.	<p>Niejasne i rodzące zbyt dużo wątpliwości jest użyte określenie "mogące przyjąć dziecko". Powiat powinien mieć możliwość odmowy przyjęcia dziecka spoza swojego terenu. W pracy z rodzinami zastępczymi ważna jest indywidualizacja, dobór dzieci do odpowiedniej rodziny, chwilowe zmniejszenie liczby dzieci w rodzinach zawodowych, praca z rodzinami biologicznym, kontakty rodziców z dziećmi. Te wszystkie elementy zostaną zaprzepaszczone jeżeli powiat nie będzie mógł odmówić przyjęcia dziecka. Ten zapis rodzi obawy, że dzieci będą umieszczane w rodzinach bez jakiegokolwiek refleksji w sposób</p>		

			<p>scentralizowany ze szkodą dla dzieci i całego systemu i założeń pieczy zastępczej. Należałoby również doprecyzować znaczenie określenia „mogąca przyjąć dziecko rodzina zastępcza” – czy dotyczy ono zgody rodziny zastępczej, o której mowa w art. 36 ustawy czy mogą być brane pod uwagę też inne okoliczności, np. nieodległa perspektywa umieszczenia dzieci z własnego powiatu, wiek rodziców zastępczych, tocząca się sprawa w sądzie. Fakt wprowadzenia zapisu, z którego wynika, że porozumienie będzie zawierało zwrot kosztów objęcia rodziny zastępczej opieką koordynatora może wprowadzić szereg problemów, np.: co w sytuacji jeżeli koordynator będzie przebywał na zwolnieniu lekarskim, otrzyma premie uznaniowe, nagrody, trzynastą pensję, jeżeli w ciągu miesiąca kilkakrotnie zmieni się liczba dzieci w rodzinach zastępczych wspieranych przez koordynatora, ponadto nadmieniamy, że z rodzinami zastępczymi i dziećmi nie pracuje tylko koordynator rodzinnej pieczy zastępczej ale również inni specjaliści, osoby obsługujące świadczenia.</p>		
27.	Art. 191 ust. 7 w zw. z art. 75 ust. 2 pkt 6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Proponujemy następujące brzmienie ust. 7: Wynagrodzenia wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka i osób zatrudnionych w rodzinie	Uwzględnienie wynagrodzenia (obok świadczeń) dla rodziny pomocowej w związku z proponowaną zmianą art. 75 ust. 2 pkt 6. Zapis dotyczący finansowania kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego		

		zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka, wynagrodzenia i świadczenia dla rodziny pomocowej oraz koszty objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora, finansuje proporcjonalnie do liczby dzieci powiat, o którym mowa w ust. 1–4.	domu dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, przez powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka spowoduje konieczność utworzenia dodatkowego etatu, celem comiesięcznego wyliczania tych kosztów i obciążenia nimi poszczególnych powiatów. Ponoszenie kosztów objęcia rodziny zastępczej lub rodzinnego domu dziecka opieką koordynatora jest utrudnieniem, które bardzo ciężko będzie wyliczyć ze względu na zmieniającą się liczbę dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej w trakcie miesiąca, szczególnie w pogotowiu rodzinnym.		
28.	Art. 198 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej	Wykreślenie treści art. 198 ust. 1.	Nakładanie wyższych kar, nie spowoduje, że rodzin zastępczych zacznie tworzyć się więcej, nie można też karać powiatu za to jak pracują gminy czy kuratorzy. Ponadto, należy zwiększyć pomoc państwa w rozwoju i finansowaniu pieczy zastępczej, a nie wszystkie zadania (bez zapewnienia finansowania) przerzucać na samorządy.		
29.	Art. 579 ² ustawy Kodeks postępowania cywilnego	Sąd obligatoryjnie powinien zasięgać informacji od organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na temat kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej czy rodzinnego domu dziecka.	Organizator rodzinnej pieczy zastępczej posiada pełną, wykraczającą poza dane zawarte w rejestrze wiedzę na temat kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej czy rodzinnego domu dziecka. Odpowiedni dobór rodziny zastępczej do dziecka jest sprawą kluczową i daje szansę na sukces w działaniach		

			<p>podejmowanych na rzecz małoletniego. Jednocześnie minimalizuje wystąpienie sytuacji, w których opiekunowie podejmują decyzję o rezygnacji z pełnienia funkcji rodziny zastępczej wobec konkretnego dziecka.</p>		
30.	<p>Art. 183 § 1 ustawy Kodeks pracy</p>	<p>Wskazane jest, aby pracownik, który przyjął na wychowanie jako rodzina zastępcza, z wyjątkiem rodziny zastępczej zawodowej, miał prawo do skorzystania z urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego do ukończenia przez dziecko 18. roku życia.</p>	<p>Małoletni są obejmowani pieczą zastępczą w sytuacjach kryzysu w rodzinie, nierzadko w rodzinach pochodzenia doświadczają traumy i zaniedbań. Wymagają w związku z tym wsparcia specjalistów, często oddziaływań terapeutycznych, ale również niezależnie od wieku obecności stałego opiekuna, aby możliwe było odbudowanie poczucie bezpieczeństwa. Umożliwienie skorzystania z urlopu na prawach urlopu macierzyńskiego pozwoli opiekunowi w pierwszych miesiącach sprawowania pieczy zastępczej na zaspakajanie specyficznych potrzeby małoletnich, wyrównywanie deficytów rozwojowych i wpływa na prawidłowy proces adaptacji.</p>		
31.	<p>Art. 17 projektowanej ustawy</p>	<p>Przy zakazie tworzenia nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych wskazane jest, aby ustawodawca zapewnił rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka dodatkowe przywileje, które ułatwią im sprawowanie opieki nad małoletnimi i jednocześnie zmotywują większą liczbę kandydatów do pełnienia funkcji wraz z przekazaniem</p>	<p>Aby proces deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej był płynny i trwały oraz odbył się bez większych kosztów dla dzieci konieczne jest w pierwszej kolejności rozwijanie rodzinnych form pieczy zastępczej oraz dedykowanie im profesjonalnego wsparcia. Uzasadnione jest nadanie przez ustawodawcę funkcji opiekuna zastępczego prestiżu społecznego i przywilejów (np. priorytetowego</p>		

		odpowiednich środków finansowych na ten cel.	dostępu do usług medycznych, specjalistycznych, urlop na prawach urlopu macierzyńskiego podobnie jak w rodzinach adopcyjnych do czasu uzyskania przez dziecko pełnoletności), które jednocześnie zmotywują większą liczbę kandydatów do pełnienia tej funkcji. W niektórych regionach kraju funkcjonują już takie rozwiązania ale nie zostały one usystematyzowane i upowszechnione. Jednocześnie wskazane jest podjęcie na terenie całego kraju kampanii na rzecz promocji rodzicielstwa zastępczego, ponieważ działania podejmowane w tym obszarze na poziomie powiatów nie są wystarczające. Należy zwrócić uwagę, że w 2019 roku co piąte dziecko umieszczone w placówkach opiekuńczo-wychowawczych było z rozwiązanych rodzin zastępczych.		
32.	Art. 18 projektowanej ustawy	Rezygnacja z wprowadzenia proponowanej zmiany.	Uzależnienie wydania zgody wojewody na funkcjonowanie placówki od opinii Rzecznika Praw Dziecka wydłuża i utrudnia proces uzyskania koniecznej zgody. Nie są znane kryteria jakimi urząd Rzecznika Praw Dziecka miałby kierować się, wydając taką opinię, zwłaszcza że nie jest to organ posiadający wiedzę o lokalnej sytuacji. Jest w istocie odebraniem podmiotom tworzącym, jakimi są najczęściej jednostki samorządu, możliwości rozwiązywania istniejących potrzeb zabezpieczenia opieki nad dziećmi. Obecnie zainteresowanie podjęciem funkcji		

			<p>rodziny zastępczej niezawodowej lub zawodowej jest bardzo niskie, a prowadzone kampanie propagujące rodzicielstwo zastępcze nie przynoszą wymiernych efektów. Większość rodzin zastępczych stanowią rodziny spokrewnione. Powiat, który jest aktualnie w procesie reorganizacji instytucjonalnej pieczy zastępczej powinien mieć możliwość dokończenia go, zwłaszcza, jeśli jest w trakcie realizacji inwestycji (np. budowy nowej placówki). Wydawanie i cofanie zezwoleń na prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych należy do kompetencji właściwego wojewody. To on ma pełną możliwość weryfikacji przedstawionych przez powiat wniosków, a także może ocenić, czy placówka opiekuńczo-wychowawcza jest na danym terenie potrzebna. Wydanie zezwolenia nie powinno być zatem uzależnione od opinii Rzecznika Praw Dziecka. Z zapisów nie wynika również czy ta opinia będzie wiążąca i jaki będzie miała wpływ na procedurę wydawania zezwoleń. Jeżeli opinia ta będzie całkowicie wiążąca bez możliwości odwołania się, to w znacznym stopniu ograniczy to kompetencje wojewody w sprawach wydawania zezwoleń.</p>		
33.	Art. 19 projektowanej ustawy	Skreślenie przepisów. W przypadku pozostawienia tego przepisu cały projekt opiniujemy negatywnie.	Wydawanie nowych zezwoleń na funkcjonowanie istniejących placówek w ciągu 5 lat od dnia wejścia w życie ustawy w oparciu o		

			<p>opinię Rzecznika Praw Dziecka spowoduje chaos w systemie pieczy zastępczej, a być może nawet paraliż. Zakończony proces standaryzacji placówek będzie daremny, a zaangażowane na ten cel środki zmarnotrawione. Istnieje zagrożenie tworzenia rodzin zastępczych na zasadzie „mniejszego zła”, gdzie kandydaci nie będą w stanie w sposób właściwy sprawować opieki nad dziećmi. Organizator rodzinnej pieczy nie będzie miał możliwości rzetelnej oceny kandydatów do funkcji rodziny zastępczej, gdyż alternatywą będzie całkowity brak opieki. Wojewoda sprawuje nadzór nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi poprzez wydziały polityki społecznej. Wydziały na bieżąco prowadzą działalność polegającą na kontroli placówek oraz sprawdzaniu, czy nadal spełniają standardy pozwalające na funkcjonowanie. W przypadku zaniedbań lub podstaw do cofnięcia zezwolenia na prowadzenie placówki, wydział podejmuje stosowne działania. Ponadto powiat prowadzi kontrole w jednostkach podległych, jakimi są również powiatowe placówki opiekuńczo-wychowawcze. Nie istnieje potrzeba ponownego rewidowania placówek opiekuńczo-wychowawczych pod kątem wydawania nowych zezwoleń na funkcjonowanie. Taka sytuacja może spowodować, że podmioty,</p>		
--	--	--	---	--	--

			<p>którym powiat zlecił realizację tego zadania nie będą chciały kontynuować współpracy z powodu braku poczucia bezpieczeństwa, braku zapewnienia ciągłości swojej działalności w związku ze zbyt częstą zmianą wymagań odnoszących się do prowadzenia placówek i działań mogących skutkować ewentualnym cofnięciem zezwolenia.</p> <p>Nie jest jasne na jakich zasadach i w oparciu o jakie przesłanki RPD miały wydawać opinię.</p>		
34.	Uzasadnienie str. 4 pkt 9	Zakaz tworzenia nowych placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego i innych spowoduje, że dla części dzieci, nastoletnich, z problemami w zachowaniu, licznych rodzinach zabraknie miejsca w pieczy zastępczej .	Świątym przykładem jest powiat radomski (ziemski), który posiada na swoim terenie placówkę opiekuńczo-wychowawczą. Codziennie wpływają do niego zgłoszenia z całej Polski dotyczące umieszczenia dzieci, czasem w ciągu jednego dnia jest to nawet 10 zgłoszeń. Oznacza to, że generalnie brakuje miejsc w instytucjonalnej formie pieczy. Ograniczenia dotyczące zakazu tworzenia nowych placówek, będą w praktyce rodzic konsekwencje, że dzieci wymagające odizolowania od swojego środowiska biologicznego będą dalej w nim egzystować i czekać na wolne miejsce. Będzie to sprzeczne z dobrem dziecka. Niestety, nie wszystkim dzieciom można zapewnić miejsce w rodzinnej pieczy zastępczej.		
35.	Uzasadnienie str. 4 pkt 16	Obowiązek przyjęcia dziecka przez powiat, na terenie którego funkcjonuje placówka lub rodzina zastępcza, mogąca przyjąć dziecko	Dziecko powinno być umieszczone w pieczy zastępczej jak najbliżej swojego miejsca zamieszkania. Zwiększa to szansę na współpracę z		

		<p>będzie skutkować tym, że będą się pojawiać sytuacje, kiedy dziecko pochodzące z terenu tegoż powiatu trzeba będzie umieścić w innym powiecie, często w dużej odległości od środowiska pochodzenia. Powyższe nie będzie służyć współpracy z rodziną biologiczną, i staraniom zmierzającym do powrotu dziecka pod jej opiekę.</p>	<p>rodziną biologiczną i motywowanie jej do starań o poprawę swojej sytuacji życiowej, a w konsekwencji powrót dziecka do środowiska pochodzenia. Przyjęcie na każde wolne miejsce dziecka z innego powiatu spowoduje, że w razie konieczności umieszczenia w pieczy zastępczej podopiecznego z terenu jednego powiatu PCPR zmuszony będzie szukać dla niego miejsca w innym powiecie - może być to w znacznej odległości od środowiska pochodzenia. Trudno będzie wówczas zmotywować rodziców biologicznych, z którymi współpraca często jest bardzo trudna do pracy nad sobą. Powyższe, będzie stanowić zagrożenie dla podtrzymania więzi dziecka z rodziną biologiczną.</p>		
36.	OSR	<p>OSR sporządzony jest nierzetelnie. Niemal zupełnie pomija się zwiększone koszty jakie poniosą powiaty i gminy w związku z wejściem jej w życie. Podobna sytuacja miała miejsce 10 lat temu, gdy przyjmowano ustawę. Nie da się prowadzić procesu deinstytucjonalizacji i upowszechniania rodzicielstwa zastępczego bez przeznaczenia odpowiednich środków publicznych na ten cel.</p>			